

Wolność religijna w zatrudnieniu pracowniczym

Prawo do obchodzenia świąt swojej religii

1. Która z poniższych opinii na temat dni wolnych od pracy ze względu na święta religijne jest najbliższa Pani/Pana opinii:

- 1) Wszyscy pracownicy powinni mieć dni wolne od pracy wtedy, kiedy święta religijne obchodzą katolicy, ponieważ jest to dominujące wyznanie w Polsce
- 2) Pracownicy wyznania innego niż katolickie powinni mieć prawo do dni wolnych od pracy w dniach świąt religijnych ważnych dla ich wyznania
- 3) W ogóle nie powinno być dni wolnych od pracy z okazji świąt religijnych, niezależnie od wyznania
- 4) Mam inne zdanie
- 7) Trudno powiedzieć/nie mam zdania

2. Jak ocenił(a)by Pani/Pani następujące działania pracodawcy wobec pracownika innego wyznania niż katolickie?

- 1) nie widzę w tym nic niewłaściwego, pracodawca może tak postąpić
 - 2) uważam to za niewłaściwe, pracodawca nie powinien tak postąpić
 - 7) Trudno powiedzieć/nie mam zdania
- a) polecenie pracy w dniu będącym dla pracownika świętem religijnym jego wyznania
 - b) zorganizowanie szkolenia bądź spotkania służbowego w dniu będącym dla pracownika świętem religijnym jego wyznania
 - c) odmowa udzielenia pracownikowi urlopu w dniu będącym dla pracownika świętem religijnym jego wyznania

Prawo pracowników do modlitwy i udziału w obrzędach religijnych

3. Wyznawcy islamu zobowiązani są do pięciokrotnej modlitwy w ciągu dnia, o wyznaczonych porach. Czy, Pani/Pana zdaniem, zatrudnieni w Polsce pracownicy wyznania islamskiego powinni w związku z tym mieć prawo do dodatkowych przerw w pracy, przeznaczonych na modlitwę czy też nie?

- 1) Powinni mieć takie prawo
- 2) Nie powinni mieć takiego prawa
- 3) Trudno powiedzieć /nie mam zdania

4. Jak ocenił(a)by Pani/Pan ewentualne przyznanie pracownikom wyznania islamskiego dodatkowych przerw w pracy, przeznaczonych na modlitwę? Czy, Pani/Pana zdaniem, sytuacja taka byłaby formą dyskryminacji pozostałych pracowników firmy (osób innego wyznania i niewierzących) czy też nie?

- 1) Zdecydowanie byłaby to dyskryminacja pozostałych pracowników
- 2) Raczej byłaby to dyskryminacja pozostałych pracowników
- 3) Raczej nie byłaby to dyskryminacja pozostałych pracowników
- 4) Zdecydowanie nie byłaby to dyskryminacja pozostałych pracowników
- 7) Trudno powiedzieć /nie mam zdania

Dyskryminacyjne praktyki na etapie poszukiwania pracy

5. Czy, Pani/Pana zdaniem, jest dopuszczalne czy też niedopuszczalne:

- 1) Zdecydowanie dopuszczalne
- 2) Raczej dopuszczalne
- 3) Raczej niedopuszczalne
- 4) Zdecydowanie niedopuszczalne
- 7) Trudno powiedzieć /nie mam zdania

a) żądanie w trakcie rekrutacji od kandydata na pracownika ujawnienia jego przekonań dotyczących religii, wyznania lub światopoglądu?

b) uzależnienie zatrudnienia nowego pracownika od wyznawania lub niewyznawania przez niego określonej religii? (z wyjątkiem sytuacji szczególnych, np. zatrudnienie nauczyciela religii w szkole)

Ekspozowanie symboli religijnych w miejscu pracy

6. Czy, w Pani/Pana opinii, pracownik/pracownica w trakcie wykonywania obowiązków służbowych może nosić na sobie symbole swojej wiary lub przynależności wyznaniowej? Czy, ogólnie rzecz biorąc, przeszkadzałoby Pani/Panu czy też nie, gdyby pracownik/pracownica w trakcie wykonywania obowiązków służbowych:

- 1) Zdecydowanie by mi to przeszkadzało
- 2) Raczej by mi to przeszkadzało
- 3) Raczej by mi to nie przeszkadzało
- 4) Zdecydowanie by mi to nie przeszkadzało
- 7) Trudno powiedzieć /nie mam zdania

- a) nosił(a) na szyi, w sposób widoczny dla otoczenia, krzyżyk
- b) nosił(a) na szyi, w sposób widoczny dla otoczenia, zawieszkę z symbolem swojej wiary, innej niż chrześcijańska (np. półksiężyc, gwiazda Dawida)
- c) nosiła chustę zakrywającą włosy (kobiety wyznania islamskiego)
- d) nosił jarmułkę (nakrycie głowy mężczyzn wyznających judaizm)
- e) nosił turban (nakrycie głowy mężczyzn wyznających sikhizm)

7. Kto, Pani/Pana zdaniem, powinien decydować o umieszczaniu symboli religijnych na terenie instytucji, zakładów pracy i firm?

- 1) Wyłącznie pracodawca (dyrekcja /właściciel)
- 2) Pracodawca w porozumieniu z pracownikami
- 3) Wyłącznie pracownicy
- 4) Nikt – umieszczanie symboli religijnych w tego typu miejscach powinno być zakazane
- 7) Trudno powiedzieć

- a) w państwowych instytucjach, zakładach pracy i firmach?
- b) w prywatnych instytucjach, zakładach pracy i firmach

8. Czy, w Pani/Pana opinii, krzyż będący symbolem religii chrześcijańskiej, umieszczony na terenie instytucji publicznej lub państwowego zakładu pracy, dyskryminuje pracowników nieidentyfikujących się z chrześcijaństwem (wyznawców innych religii i osoby niewierzące) czy też nie?

- 1) Zdecydowanie dyskryminuje
- 2) Raczej dyskryminuje
- 3) Raczej nie dyskryminuje
- 4) Zdecydowanie nie dyskryminuje
- 7) Trudno powiedzieć /nie mam zdania

Stosunek do wyznawców różnych religii

9. Jak zareagował(a)by Pani/Pan, gdyby Pani/Pana nowym najbliższym współpracownikiem została osoba wyznająca:

- 1) Zdecydowanie pozytywnie
 - 2) Raczej pozytywnie
 - 3) Obojętnie
 - 4) Raczej negatywnie
 - 5) Zdecydowanie negatywnie
 - 7) Trudno powiedzieć
 - 8) Nie znam takiego wyznania /religii
- a) buddyzm
 - b) hinduizm
 - c) islam
 - d) judaizm
 - e) religię Świadców Jehowy
 - f) sikhizm

Klauzula sumienia

10. Czy popiera Pani/Pan czy też sprzeciwia się tzw. „klauzuli sumienia” - czyli prawa do odmowy wykonania pracy z pobudek sumienia - dla lekarzy, w odniesieniu do następujących procedur medycznych:

- 1) W tym przypadku popieram „klauzulę sumienia”
 - 2) W tym przypadku sprzeciwiam się „klauzuli sumienia”
 - 7) Trudno powiedzieć /Nie mam zdania
- a) aborcja (przeprowadzenie zabiegu przerwania ciąży)
 - b) eutanazja (wsparcie w zakończeniu życia osoby nieuleczalnie chorej i cierpiącej, na jej żądanie)
 - c) in vitro (przeprowadzenie zabiegu zapłodnienia pozaustrojowego)
 - d) przepisanie środków wczesnoporonnych
 - e) przepisanie środków antykoncepcyjnych

11. Czy, Pani/Pana zdaniem, prywatny przedsiębiorca powinien mieć prawo do odmówienia klientowi wykonania usługi:

- 1) Zdecydowanie tak
 - 2) Raczej tak
 - 3) Raczej nie
 - 4) Zdecydowanie nie
 - 7) Trudno powiedzieć/nie mam zdania
- a) ze względu na zasady wyznawanej przez siebie religii
 - b) ze względu na swój brak akceptacji dla światopoglądu klienta

Doświadczenie dyskryminacji ze względu na wyznanie

12. Czy kiedykolwiek doświadczył(a) Pani/Pan, w jakiejkolwiek formie, nieprzyjemnej reakcji otoczenia ze względu na swoje wyznanie (lub jego brak)?

- 1) Tak, raz czy dwa
- 2) Tak, wielokrotnie
- 3) Nie, nigdy

Pytania konieczne do dodania do metryczki (poza standardem typu płeć, wiek, wykształcenie, klasa miejscowości, województwo)

M1. Czy identyfikuje się Pani/Pan z jakąś religią, wyznaniem?

- 1) Tak, z religią katolicką
- 2) Tak, z inną religią chrześcijańską
- 3) Tak, z religią inną niż chrześcijańska
- 4) Nie identyfikuję się z żadną religią

M2. Czy bierze Pani/Pan udział w praktykach religijnych, takich jak msze, nabożeństwa lub spotkania religijne?

- 1) Tak, kilka razy w tygodniu
- 2) Tak, raz w tygodniu
- 3) Tak, przeciętnie jeden - dwa razy w miesiącu
- 4) Tak, kilka razy w roku
- 5) W ogóle nie biorę udziału w praktykach religijnych

M3. Niezależnie od udziału w praktykach religijnych, czy uważa się Pani/Pan za osobę:

- 1) głęboko wierzącą
- 2) wierzącą
- 3) niezdecydowaną
- 4) niewierzącą

M4. Gdzie Pani/Pan obecnie pracuje? Proszę wziąć pod uwagę główne miejsce pracy.

- 1) w instytucji, urzędzie lub zakładzie całkowicie państwowym, samorządowym lub publicznym
- 2) w firmie /spółce z udziałem właścicieli prywatnych (polskich lub zagranicznych) i państwa
- 3) w firmie /spółce całkowicie prywatnej poza rolnictwem (dotyczy także właścicieli lub współwłaścicieli oraz pracujących indywidualnie na własny rachunek)
- 4) w prywatnym gospodarstwie rolnym